

אישור הפעלה ומידע לאזרח

תאריך: כ"ו בתשרי תשפ"ד / 11 בספטמבר 2023

מס' אישור הפעלה: 4778/23

תחום 09: חינוך וטיפול

מגמת לימוד 976: מטפלת ביתית בקשיש

מסלול הכשרה: הכשרה למקצוע

במימון עצמי (27)

סה"כ שעות לימוד: 67

שעות מעשיות: 5

שעות עיוניות: 62

1 כשירות בעל המקצוע

תפקידה של מטפלת ביתית הוא לטפל בבני הגיל השלישי בבתייהם, שם הם חשים הכי בטוח, במקום המספק להם את ההרגשה הטובה ביותר כחלק מההיסטוריה האישית והמשפחתית שלהם.

טיפול ביתי שומר על רצף השגרה בחיי בן הגיל השלישי, מקנה לו קשר עם אדם להפגת בדידותו, מקל על עבודות הבית ועל ההיגיינה והטיפול האישי ובכך מעניק הרגשה בטוחה וחמה עבורו.

על המטפלת הביתית להיות רגישה, אכפתית, הומנית ואמפתית, חרוצה, ובעלת ידע בטיפול וסיעוד בזקנים.

במידה והזקן מתקשה בפעולות היום-יום, יש לדאוג עבורו לעזרה חיצונית שתסייע בפעולות אלה. זכות הזקן לקבלת מטפלת ביתית לעזרה כרוכה באי ביצוע הפעולות הבאות:

- קימה/שכיבה – האם יכול לקום או להגיע לשכיבה בכוחות עצמו.
- רחצה – מידת יכולתו להיכנס לאמבטיה ולהתרחץ בכוחות עצמו.
- לבוש – מידת יכולתו להתלבש/להתפשט ללא עזרת אדם אחר כולל בגדים תחתונים.
- אכילה/שתייה – מידת יכולתו לאכול או ליטול תרופות בכוחות עצמו.
- נייודות – מידת יכולתו להתהלך בכוחות עצמו.
- שליטה על הסוגרים – מידת השליטה על הסוגרים ובאיו מידה הוא נזקק לעזרה בתפקודים אלו.

לעיתים הזקן צריך השגחה של אדם אחר מסיבות אחרות:

- מידת ההבנה של הקשיש.
- התמצאות במרחב.
- היכולת לזהות קרובים.
- אירועים ותקריות שקרו בעבר.

הכשרה זו מעשירה את ידיעותיה של המטפלת הביתית בתחום ומייצרת התמקצעות והבנה טובה יותר של צרכי הזקן ומהות התפקיד.

במסגרת ההכשרה, הלומדה ללמידה עצמית מרחיבה את הידע המקצועי לעבודה עם אנשים במצבי חיים מורכבים, מעבר להתמקדות בבני הגיל השלישי.

2 תנאי קבלה

1. בעלת ניסיון של חצי שנה בעבודה (לפחות 20 ש"ש).
2. עובדת בבתי קשישים תוך כדי הלימודים.
3. מבחני ידע בהבנת הנקרא בעברית (ברמה של קריאת טקסטים והבנת הנקרא ברמה בסיסית).
4. ועדת קבלה – מוסד ההכשרה מתחייב לקיים תהליך קליטה ומיון למועמדים אך ורק בהתאם לדרישות הכניסה המופיעות באישור ההפעלה.

3 מבנה כללי של התוכנית ומקצועות הלימוד העיקריים

הערות	שעות לימוד			פירוט מקצועות/נושאים
	סה"כ	מעשי	עיוני	
	(34)	(--)	(34)	מקצועות תשתית
	(19)	(--)	(19)	1. מבוא לתפקיד
קורס הכשרה בסיסית בסיוע לאוכלוסיה במצבי חיים מורכבים IL קמפוס (campus.gov.il) שעות הפרק לא כוללות למידה עצמית של פרק "הכרות עם תפקיד המלווה" מהלומדה המתפרסמת באתר קמפוס IL	2	--	2	1.1. הגדרת התפקיד
¹ חוק הסיעוד				1.1.1. הגדרה פורמאלית וחוקית ¹
² כולל גבולות התפקיד				1.1.2. הגדרה פרקטית ²
³ אנשי מקצוע, משפחה, גורמי סיוע, קהילה ומוסדות				1.1.3. גורמים משיקים ³
	1	--	1	1.2. השליחות שבתפקיד

היחידה לפיתוח תכניות לימודים

www.gov.il | employment.labor.gov.il | אתר ממשל זמין -

רח' הצבי 15, ירושלים | טלפון: 074-7696581 | פקס: 074-7502732

הערות	שעות לימוד			פירוט מקצועות/נושאים
	סה"כ	מעשי	עיוני	
	(16)	(--)	(16)	1.3. פיתוח יכולות אישיות
	4	--	4	1.3.1. העצמה אישית
	3	--	3	1.3.2. יכולות התנהגות והתנהלות
	3	--	3	1.3.3. יכולת ניהול זמן
4 כולל שפת גוף	2	--	2	1.3.4. כישורים בינאישיים ⁴
	2	--	2	1.3.5. כישורי שפה ושיח מותאם זיקנה
5 התמודדות המטפל/ת עם מצבים קשים	2	--	2	1.3.6. התמודדות רגשית ⁵
קורס הכשרה בסיסית בסיוע לאוכלוסיה במצבי חיים מורכבים IL קמפוס (campus.gov.il) שעות פרקים 2,3 לא כוללות למידה עצמית של פרק "הכנות לכניסה לבית"	2	--	2	2. אתיקה מקצועית
	(13)	--	(13)	3. הזיקנה
	1	--	1	3.1. עמדות כלפי זיקנה
				3.1.1. זיקנה כעוצמה (ידע וחכמת חיים)
				3.1.2. בחברה הישראלית
קורס הכשרה בסיסית בסיוע לאוכלוסיה במצבי חיים מורכבים IL קמפוס (campus.gov.il) שעות סעיף 3.1.3 לא כוללות למידה עצמית של פרק "במהלך העבודה"				3.1.3. עמדות התלמידות
	1	--	1	3.2. חוק הסיעוד- היבטים חברתיים
	6	--	6	3.3. מאפיינים רפואיים
				3.3.1. מאפיינים פיזיולוגיים
				3.3.2. מצבי חולי שכחים בזיקנה
				3.3.3. דרכי התמודדות
6 כולל התמודדות רגשית, מצב חברתי ותרבותי	4	--	4	3.4. מאפיינים פסיכולוגיים ⁶
	1	--	1	3.5. מאפייני התנהלות ושגרת חיים

היחידה לפיתוח תכניות לימודים

www.gov.il | employment.labor.gov.il | אתר ממשל זמין -

רח' הצבי 15, ירושלים | טלפון: 074-7696581 | פקס: 074-7502732

הערות	שעות לימוד			פירוט מקצועות/נושאים
	סה"כ	מעשי	עיוני	
	(29)	(5)	(24)	תורת המקצוע - ליבה
4. הטיפול האישי ⁷	(8)	(3)	(5)	
7 סיוע למטופל ושמירה על בריאות המטפל/ת				
קורס הכשרה בסיסית בסיוע לאוכלוסיה במצבי חיים מורכבים IL קמפוס (campus.gov.il)	1	--	1	4.1. הכרות עם המטופל וביתו
שעות הפרק לא כוללות למידה עצמית של פרק "עם הכניסה לבית"	1	--	1	4.2. יצירת קשר אישי-רגשי
	1	--	1	4.3. הטרדה מינית
	2	1	1	4.4. הלבשה ורחצה
8 של המטופל והמטפלת	1	1	--	4.5. תנועתיות ויציבה נכונה ⁸
	2	1	1	4.6. הפעלת הזקן בשעות פנאי
	2	1	1	5. בטיחות
9 יכולת זיהוי מצבים ושינויים בתפקוד הדורשים התערבות				5.1. התנהלות במצבי לחץ וחירום ⁹
10 כולל שימוש במנוף				5.2. ניידות: הולכה והעברות ¹⁰
				5.3. ארגון סביבה בטוחה
	2	1	1	6. כללי היגיינה
				6.1. של המטופל
				6.2. של המטפל/ת
				6.3. של סביבת המטופל
	3	--	3	7. תזונה
				7.1. הקפדה על שגרה תזונתית
				7.2. כנגזרת של מצב רפואי ורגשי
				7.3. הכנת המזון וניהול משק בית
				7.4. אביזרי עזר (אכילה, שתייה וכדומה).
				7.5. תרגול מיומנויות האכלה למניעת אספירציה
	3	--	3	8. ניהול קשר עם גורמים משיקים

היחידה לפיתוח תכניות לימודים

www.gov.il | employment.labor.gov.il | אתר ממשל זמין -

רח' הצבי 15, ירושלים | טלפון: 074-7696581 | פקס: 074-7502732

הערות	שעות לימוד			פירוט מקצועות/נושאים
	סה"כ	מעשי	עיוני	
				8.1. תחומי אחריות של הגורמים השונים
11 פונקציות, גבולות תפקיד, זכויות בסיסיות				8.2. מערכת שירותים לזקן 11
12 מומלץ משחקי תפקידים. 13 למידה עצמית של פרק "לקראת סיום ופרידה" של קורס הכשרה בסיסית בסיוע לאוכלוסיה במצבי חיים מורכבים IL קמפוס (campus.gov.il)				8.3. התמודדות עם קונפליקטים בין הגורמים השונים 12,13
				8.4. דרכי יצירת קשר
14 רישום משימות ולו"ז	1	--	1	9. ניהול זמן ומשימות 14
קורס הכשרה בסיסית בסיוע לאוכלוסיה במצבי חיים מורכבים IL קמפוס (campus.gov.il) שעות הפרק לא כוללות למידה עצמית של פרק "סיכום הקורס"	(10)	--	(10)	10. מטלות סיכום
15 למשל: תשיות, דמנציה, חולי, דיכאון, בדידות, חרדה ממוות ועוד	4	--	4	10.1. הצגת משימת לימוד בנושא מאפיין בתחום הזיקנה 15
16 עם קבלת משוב והכוונה	6	--	6	10.2. הצגת משימת לימוד בנושא תכנית טיפול למטופל מוגדר 16
	(4)	(--)	(4)	מקצועות תומכים
17 ינתן ציון עבר/לא עבר	4	--	4	11. עזרה ראשונה 17
	67	5	62	סה"כ שעות

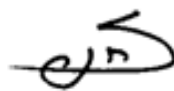
4 בחינות גמר ותעודות	
בחינות פנימיות: ייתכן ציון מספרי בכל המקצועות הנלמדים, למעט: עזרה ראשונה, סעיף 11, ייתכן ציון עבר / לא עבר. ציון עבר הינו <u>תנאי</u> לקבלת תעודת הגמר.	בחינות
1. תעודת גמר: מטפלת ביתית בקשיש	תעודות

1. אישור הפעלה זה מחליף את אישור הפעלה 3317/17 בשל הסבת ההכשרה למסלול תעודות גמר.
2. תוקף אישור הפעלה זה החל מ- 11 לאוקטובר 2023.
3. תכנית זו מיועדת למטפלות בקשישים בבתייהם בלבד והתכנים אינם כוללים עבודה במוסדות ובתי אבות.
4. הערה לגבי לומדה בקורס "הכשרה בסיסית להתערבות בקרב אוכלוסיות במצבי חיים": הצלחה במשימות הקורס תקנה תעודת סיום קורס מטעם קמפוס IL בשיתוף עם משרד העבודה ומשרד הרווחה והביטחון החברתי, ותרחיב את אפשרויות התעסוקה של בוגר הכשרה זו לעבודה עם אנשים במצבי עבודה מורכבים.
5. פרופיל מורים - ר' נספח א'.
6. תקן סדנה- ר' נספח ב'.
7. ביבליוגרפיה- ר' נספח ג'.

הערות דידקטיות

1. ניתן לעשות שינויים פנימיים בתכנית הלימודים בהיקף של עד 10% מבלי לגרוע מקצוע לימוד שלם ובאישור הפקוח המקצועי
2. כל הנאמר בלשון זכר הכוונה גם ללשון נקבה. כל ההכשרות פתוחות בפני מועמדים ומועמדות כאחד.

- אישור זה נבנה במקור בשיתוף עם ביטוח לאומי.
 - עדכון: חני זוהר, מנהלת היחידה לפיתוח תכניות לימודים
- שרה כרמון-רדיד, מפקחת ארצית לתחום חינוך וטיפול
זהר אביב, מפקחת רב-מחוזית לתחום חינוך וטיפול

חני זוהר

מנהלת היחידה לפיתוח תכניות לימודים
אגף בכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כ"א

4778/23

נספחים

נספח א' - פרופיל מורים

נושא / מקצוע	ניסיון מקצועי רלוונטי	הכשרה מקצועית	השכלה פורמאלית	תעודת הוראה	ניסיון בהדרכה	ראיון פיקוח / אישור פיקוח
1. מבוא לתפקיד	5 שנים	B.A. בסיעוד	הכשרה על בסיסית בגריאטריה	יתרון	יתרון	חובה
2. אתיקה מקצועית	5 שנים	B.A. בסיעוד	הכשרה על בסיסית בגריאטריה	יתרון	לפחות שנה	חובה
3. הזיקנה	5 שנים נסיון בעבודה עם בני הגיל השלישי	עו"ס או B.A. בסיעוד	B.A.	יתרון	לפחות שנה	חובה
4. הטיפול האישי	5 שנים	B.A. בסיעוד	הכשרה על בסיסית בגריאטריה	יתרון	לפחות שנה	חובה
5. בטיחות	5 שנים	B.A. בסיעוד	הכשרה על בסיסית בגריאטריה	יתרון	לפחות שנה	חובה
6. כללי היגיינה	5 שנים	B.A. בסיעוד	הכשרה על בסיסית בגריאטריה	יתרון	לפחות שנה	חובה
7. תזונה	2 שנים	דיאטן/ית קלינית	B.A.	יתרון	לפחות שנה	חובה
8. ניהול קשר עם גורמים משיקים	3 שנים	עו"ס או יועצ/ת ארגונית	B.A.	יתרון	לפחות שנה	חובה
9. ניהול זמן ומשימות	3 שנים	עו"ס או יועצ/ת ארגונית	B.A.	יתרון	לפחות שנה	חובה
10. מטלות סיכום	5 שנים	B.A. בסיעוד	הכשרה על בסיסית בגריאטריה	יתרון	לפחות שנה	חובה
11. עזרה ראשונה		מדריך/ה מוסמך/ת בעזרה ראשונה	בעל תעודת בתוקף	יתרון	לפחות שנה	חובה

נספח ב': תקן סדנה

ר' קישור באתר המשרד: www.gov.il | זרוע העבודה +18 | www.gov.il

נספח ג': ביבליוגרפיה

לומדה לקורס המתפרסת באתר קמפוס IL: הכשרה בסיסית להתערבות בקרב אוכלוסיות במצבי חיים מורכבים: [קורס | הכשרה בסיסית בסיוע לאוכלוסיה במצבי חיים מורכבים IL | קמפוס \(campus.gov.il\)](http://campus.gov.il)

היחידה לפיתוח תכניות לימודים

| employment.labor.gov.il | אתר ממשל זמין - www.gov.il

רח' הצבי 15, ירושלים | טלפון: 074-7696581 | פקס: 074-7502732